

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség káriratát visszadásként
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A golgotai katona álma.

Mikor már minden elvégeztetett, a katonák ott a kereszt alatt elosztották egymás közt a Megfeszítettnek ruháját. Mindeniknek jutott valami. Maradt azonban egy köntös, egy nagyobb ruhadarab; ezt sajnálták szét darabolni, egészben megosztani rajta megint nem lehetett, sorsot vetettek tehát rá s egyik katona, talán az, a ki lándsájával a Megfeszítettnek oldalát átszurta, ezzel a köntössel boldogan ment haza az nap. Jelentős, emlékezetes nap maradt ez az ő számára: egy köntöst nyert kockán a Golgotán.

És annak a római katonának fogalma sem volt arról, hogy a világtörténelem legjelentősebb eseményének volt tanuja, hogy látta az emberi nem megváltását és hogy attól a naptól kezdve más lesz az emberiség arculatja. Neki az egészről az volt a fő, hogy nyert egy köntöst kockán.

Egy köntöst, melyre már senkinek sem lesz szüksége. Senkinek, hiszen a ki viselte, meghalt. Kivégezték. Nem fogja tőle visszakövetelni a ruhadarabot soha. Ő pedig, mikor majd hazatér itáliai falujába, el fogja mondani szomszédainak, milyen nagy szerencsét hozott rá az a jeruzsálemi kivégzés.

Egész este a köntöst nézte a katona, aztán elálmosodva ráfeküdt és elaludt.

Valami különösét álmódott.

Azt álmódta, hogy valaki eljött a köntöserért és el akarta azt tőle vinni. Halvány volt az arca, fehér, gyolcsba volt öltözve, a kezén, a lábán szegek szurta sebek látszottak — a katona ráismert a Megfeszítettre s rémülten kérdezte, mit akar?

Ő pedig felelé neki:

— Nem te vagy az egyetlen, a ki a mai napról csak annyit fogsz tudni, hogy egy köntöst kisorsoltak. A te szemed nem lát mást, csak amit kockán lehet nyerni, pénzen lehet megvásárolni. Nem leszek egyedül, sokan jönnek még utánad. Ma láttál engem meghalni, lándsádat testembe döfted s a kockajáték marad meg egyedül emlékezetemben. Holnap őrségre megy egy új kősrhoz, holnapután fogod látni az én diadalomat a halál fölött, de ezt meg le fogod tagadni, mert megfizetik a nyelvedet. Ebben sem leszel egyedül, jönnek utánad megfizetett nyelvek bőséges sorral. Szánlak téged, de még inkább azokat, a kik utápad következnek. Mert te két lator közt láttál engem, lábaim alatt néhány síró asszonnyal. Mit tudhattad te az egyszerű eszeddel, mi történt ott előtted? Nézted, hogy lehes-

sen belőle hasznod. De utánad jönnek sokan, akik látni fognak engem újra megfeszítve, meggyalázva — az emberiség legjobbjai közt. Azok közt, a kik egyedül érettem elhagynak mindent, a kik feláldozzák velem életüket s boldogan viselik a keresztet, mert velem viselik. Jönnek sokan, a kik tudni fogják az én diadalomat és mégis letagadják veled, pedig őket nem kényszeríti, nem biztatja az igazság megtagadására senki. Jönni fognak, a kik megismerhetnének és megtagadnak, szerethetnének és gyűlölni fognak, befogadhatnának és kiűznek — mert ezért akarnak talán egy köntöst, talán egy marék pénzt kapni.

A katona álmában görcsösen szorította a ruhadarabot. Az álmokép folytatása:

— Ne félj, téged ment a te tudatlanságod. Azok remegjenek, akik utánad következnek, a kik gonoszszágból fogják ugyanazt megtenni, a mit te tudatlanságból cselekszel. Ha téged egy ruhadarab tett boldoggá, legyen abban örömed. Ha holnapután pénzért megtagadsz, nem fogod tudni, kit tagadtál meg. De ha a tengereken hazahajózol, tudd meg, hogy valamikor ott a te hazádban is, az egész világon megisméllik a mai napot és lesznek ezek és ezek, a kik az én

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az Ur Jézus ereklyéi.

Dr. Vucskics Gyula.

Az emberi természetben gyökerező szokás, hogy akinek működését nagyrabecsülték, akinek személye iránt tisztelettel, szeretettel viseltünk, annak megbecsüljük az emlékét is és meghatottsággal szemléljük és tiszteletünk jeleivel halmozzuk el mindazt, mi közel állt hozzá, mi reá vonatkozott, mi emlékét felidézi bennünk. Egy kép, egy hajfűrt, vagy a legcsekélyebb ereklye, mi édes anyánktól maradt, kedvesebb és becsesebb előttünk sok drága kincsénél.

Ebből érthető, hogy milyen becses lehet a jóra való keresztény ember előtt ama Urunk Jézus Krisztusnak az ereklyéje, vagyis olyan hozzá közel állott tárgy, ami abból az időből maradt reánk, mikor az Ur Jézus emberi alakban élt a földön.

A szent kereszt.

Ezen ereklyék között a legszentebb a szent kereszt áldott fája, melyen az Isten Egyszülött Fia, az Ur Jézus Krisztus mondhatatlan kino-

kat szenvedve, az emberiség megváltásáért feláldozta magát. A Kálvária keresztje az a legszentebb áldozati oltár, melyen ami főpapunk bemutatja a nagy engesztelő áldozatot; a Kálvária keresztje a Mesternek tanítói széke, melyből az örök igazságokat hirdeti a világnak; a Kálvária keresztje a legfőlségebb, az örök Bró trónja, melyből egykor megfogja ítélni a világot. Az a kálváriai kereszt középpontja a világnak és a világtörténelemnek, mely körül gyülekeznek a föld összes népei, úgy azok, akik a sötétség éjjelében sóhajtoznak megváltás után, mint azok, akik bűneik tudatában szenvednek és bűnhődnek, hogy részük legyen az engesztelő nagy áldozat érdemeiben. Minden áldás és kegyelem, minden tisztesség és dicsőség, a küzdelemben az erő, a szenvedésben a vigasztalás, a győzelemben a jutalom onnét származik, onnét árad szerte arról a szent keresztől, amelyet az Istenember vére áztatott.

Kutatás a szent kereszt után.

Amint a kereszténység az üldözések véres századai után szabadsághoz jutott, amint a szent keresztnek az égen feltűnt jele meghozta a kereszténység győzelmét a pogányság felett, a legnemesebb lelkek buzgólkodtak, fáradoztak azon, hogy felkutassák Urunk, Üdvözítőnk,

kiszövedésének s egyúttal az emberiség megváltásának legtöbb eszközét, a szent keresztet. Ezek között a legelső és egyúttal a legszerencsésebb volt Szent Ilona császárszéné, az első keresztény római császárnak jámbor édesanyja, aki az Üdvözítő seenti keresztjét kegyelettel és fáradságot nem ismerő állhatatos buzgósággal kutatta és szerencsésen meg is találta.

A szent kereszt feltalálása.

A hagyomány ugyanis fentartotta, hogy Krisztus szent keresztjét, a vele megfeszített két lator keresztjével együtt, Jeruzsálemben a Kálvária hegy csúcán, a Golgotán egy mély gödörbe ásták a zsidók. A keresztények el eljártak a helyre, azért a pogány császárok, hogy őket ismét elvadítsák, meg a keresztények iránt táplált gyűlöletből is, a pogány istének, Jupiter és Vénusz bálványtemplomai felállításával gyalázták meg ezt a szent helyet.

Nagy Konstantin császár leromboltatta e bálvány templomokat s mikor azok romjait eltakarították, Szent Ilona császárné épen akkor tartózkodott a Szentföldön, ahol az isteni Üdvözítő által megszentelt helyeket ájrtatos lélekkel látogatta. Ő e helyen ásásokat rendelt el, maga is jelen volt a mun-

Az új csipke-áruházban

KOSSUTH-UTCZA

Turul cipőüzlet mellett.

férfi- és női nap- és esőernyők, ridikülök, husvéti illatszerek, ugyisint minden más elgondolható elegáns divat- és szükségleti cikkek bámulatos olcsó áron kerülnek eladásra.

nagy művemből nem tartanak meg más maguknak, mint — egy-egy mulékony foszlányt.

A katona fölébredt s ijedten nézett körül. Nem volt ott senki. A ruhadarab érintetlenül volt. Furcsa. Milyen különös álmai is vannak az embernek egy közönséges keresztrefeszítés után!

*

És ma, mikor körültekintünk, légiókká szaporodva látjuk azt a római katonát. A megváltás nyomán fakadt új világnak élvezik minden áldását, de lánsadóféssel fizetnék érte, utolsó köntösétől újra megfosztanak a vilg megváltóját s mikor tudásukkal, minden erejükkel az igazságot kellene hirdetniök, áruba bocsátják a nyelvüket. És jönni fognak utánuk újabb és újabb légiók, mert a mig ember lesz a földön, áll a Golgota s a kereszt alatt nemcsak a tanítványok állanak, hanem kufárok és durva zsoldosok is. És ezek soha meg nem értik, hogy a mi előttük történt, az nem halál és nem kivégzés, mert utána jön a föltámadás és ez élet és az — ítélet.

*

Királyi biztos Horvátországban. A hivatalos lap mai száma a következő királyi kéziratot közli: Kedves Csuvaj! Magyar miniszterelnököm előterjesztésére Öt Horvát-Szlavonországba királyi biztosommá ezennel kinevezem. Kelt Bécsben 1912. évi március hó 31. én. *Ferenc József s. k., gróf Khuen Hédervary* Karoly s. k.

A közigazgatási bizottság ülése.

A város csatornázása.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap délután tartotta rendes havi ülését.

Hlatky Endre főispán elnökölt; jelen voltak: Rimler Károly, Bordé Ferenc, dr. Thury László, Rádl Odón, Varró Domokos, Németh István, Vasady Lajos, Kellner György, dr. Mayer László, dr. Adorján Emil, Miskolczy Barna, dr. Moskovics József, Baróthy Pál, Heringh Sándor aljegyző.

Az ülés megnyitása után a polgármester havi jelentését terjesztették elő, a melyből közzöljök a következőket:

A közegészségügyi állapot március hóban általában kedvező volt.

A születések száma 39-el haladta túl a halálozások számát. A fertőző betegségek közül csupán a kanyaró mutat nagyobb, de nem veszedelmes jellegű szaporodást.

A járványkórházban 28 beteg ápolatott. A gyermekkórházban 80 fekvő, 305 bejáró beteg gyógykezeltetett.

Született 66 fiú, 102 leány, összesen 168 gyermek. Elhalt 66 férfi, 63 nő, összesen 129 egyén. Városrészenként elhalt: Újvárosban 28, Olasziban 27, Váralfa-Velencén 16, a kórházakban 58. Ot éven alóli gyermek 33 halt el; szegény beteg 435 gyógykezeltetett.

A közbiztonsági állapot kielégítő volt. Lopás 98, sikkasztás 7, csalás 7, zsarolás 1, hamis pénz kiadás 4, jogtalan elcsatolás 3, magánlaksértés 1, súlyos testi sértés 21, könnyű testi sértés 12, hatóság elleni erőszak 5 esetben volt bejelentve.

Letartóztatva volt 26 egyén. Kihágási jelentés 332 esetben tétetett. Külföldre szóló utlevél 13 adatott ki, ezek közül 2 Amerikába.

A közadók március havi bevételi eredménye elég kedvező volt, amennyiben 13349 korona 19 fillérrel több kincstári adó folyt be mint az elmúlt év megfelelő időszakában.

A jelentést tudomásul vették.

A város felebbezése a csatornázás ügyében.

Ezután Nagyvárad város közönségének felebbezését tárgyalták az általános csatornázás engedélyezése tárgyában hozott I. foku vizsgai véghatározat ellen.

Az első foku vizsgai hatóság ugyanis a kulturmérnöki hivatal véleménye és a Sáros-Körös szabályozási társaság beadványában foglaltak részbeni figyelembe vétele alapján adta ki az I. foku véghatározatot. Ez ellen Nagyvárad városa megtelevázta. A felebbezést kiadta az I. foku vizsgai hatóság véleményezés végett a kulturmérnöki hivatalnak, amely megettele észrevételeit.

Az esetleg szükséges szakszerű felvilágosítások megadása végett Kőszeghy József városi főmérnök is jelen volt az ülésen.

A város felebbezése kifogásolja, hogy az engedélyben a meder létesítésének joga is fel van véve, mert ez később kötelezettséggé válnék; a szennyvíztisztító telep körtőlésének laposabb rőzsüvel való épi ésének elrendelését szintén ellenzi a felebbezés s mellőzni kéri a csurdalékviz levezetésére szolgáló zsilip eltiltását; kéri továbbá, hogy ne legyen kötelező a városra a Pece alsó medrének állandó tisztítása, továbbá mellőzzék, hogy szükség esetén az öntöző telep kibővítését a város köteles eszközölni.

A kulturmérnöki hivatal a felebbezésre adott véleményében fentartja előbbi kifogásait. Az erősebb rőse gát azért szükséges, nehogy az áradás az öntöző területre kitérhesse és a szennyet magával ragadja és a Körösbe vigye. A zsilip nem engedélyezhető, mert a folyó vize fertőzve lehetne; e helyett a kavicsos altalaj elnyelne és megisztítaná a szennyvizet s így nem lenne veszélyes a közegészségre.

Bordé Ferenc ejszó javasolta, hogy tekintettel miszerint a miniszter a terveket jóváhagyta, a felebbezésnek adjon helyt a közigazgatási bizottság.

Kőszeghy József főmérnök ismertette szakszerűen az ügyet. Tulajdonképen két kérdésről van szó: a szennyvíz tisztításáról és a Pece alsó medrének tisztításáról. A kulturmérnöki hivatal az elnyelő rendszer mellett, a város

kánál s inádkozva várta a legszentebb ereklye feltalálását.

Az ásatás folytán három kereszt tűnt elő a föld mélyéből. Hogy melyik azok közül megváltásunk szent eszköze, az Ur Jézus valóságos keresztje: a jeruzsálemiek akkori jámbor püspöke Szent Makáriusz buzgó imádsággal kérte Istent, mutassa azt meg neki valamely csudajelnek csaihatatlan bizonyosága által. Bizván kérése meghallgatásában, egy halálra vált beteget hozatott elő s a császárné és az egész nép szemeláttára előbb az egyik, majd a másik keresztet érinté hozzá, de nem volt semmi eredménye; amint azonban a harmadikkal érinté a beteget, abban a pillanatban ez visszanyerte az egészségét. Majd egy halottat hoztak elő. Megérinték a harmadik kereszttel és felnyitá szeméit és a nép közé vegyült.

Szent Ilona azon a helyen öröme s halálja jeléül pompás templomokat emeltetett s a megtalált szent keresztnek legnagyobb részét ezüstbe foglalva ott őriztette; egy darabot fiának küldött belőle, egy másik darabot pedig — Krisztus szent keresztjének ugyanott megtalált feliratával együtt — Rómába vitt, ahol annak őrzésére és tiszteletére egy külön templomot, a római hívek és a zarándokok által ma is oly szívesen látogatott »Santa Croce« (Szent Keresz) templomot építtette. Ugyanezen templomnak ajándékozta Krisztus keresztjének előbb említett eredeti feliratát: Nazarenus J. . . melynek betűit nem mosta le tizenkilenc század zivatarja sem. E templom szentélye mögött egy külön kápolna van Szent Ilona tiszteletére; e kápolnának földje a Kálvária hegyéről való, honnan e jámbor császárné az Ur Jézusnak legszentebb ereklyéjét, a szent keresztet kiásatta.

Amint híre ment a kereszt feltalálásának, a kiválóbb egyházak versengeni kezd-

tek jámborságból, hogy a legszentebb ereklyéből, a szent keresztből csak legalább egy parányi, egy hajszálnyi részt valahogy kaphassanak. — Fejedelmek és püspökök nagy kitértésnek tartották, ha egy kis részecskét kaphattak belőle. A római pápák és a jeruzsálemi patriárkák mint a legbecesebb ajándékot küldték az egyház védelmében nagy érdemet szerzett uralkodóknak, meg a nagyobb egyházfejedelmeknek. Szent Czirill, Jeruzsálemnek a kereszt feltalálása után mintegy 15 évvel püspöke, már azt mondhatta egyik beszédében, hogy a szent kereszt részecskéi az egész világon el vannak terjedve. A szent keresztnek még több részecskéje jutott a különböző egyházak birtokába a kereszties hadjáratok idején, amikor élénk volt az összeköttetés a Szentföld és a nyugati egyházak között. Ez időtől kezdve a magyarországi kiválóbb egyházak is szerettek maguknak egy-egy parányi kis részecskét Üdvözítőnk keresztjéből. E legszentebb ereklyét aztán drága, rendszeren ezüstből készült keresztalaku ereklyetartóba tették s bizonyos napokon, különösen a nagybőjti szent időben tisztelő csókra nyujtják a jámbor hívőknek.

E kereszt-részecskék hitelenségét korunk istentagadói megámadták, azt állítván, hogy e részecskékből száz meg száz kereszt is kitélnek. Ez azonban közönséges ráfogás. Egy tudós összeírta az egész világon levő kereszt részecskék számát, nagyságát s kimutatta, hogy az nem megy többre 9—10 millió köbmilliméterrel. Tudva azt, hogy Krisztus keresztje körülbelül 4 méter hosszú, a keresztgerenda 2 méter hosszú volt, szélességét és vastagságát csak 12 cm.-re téve, 60 millió köbmilliméter telék ki belőle. Tehát ha egy része a földben elrothadt volna is (am nem történt meg, mert cedrusfából volt, ami állja a nedvességet) és ha még egyszer annyi részecske lenne is a vilá-

gon, mint amennyit ez a francia tudós összeírta, akkor is bőven kitéllett belőle. Különben minden kis részecskének külön hitelesítő okirata van, amely kezeskedik annak a valódiságáról.

A megostorozás oszlopa.

A legszentebb ereklyén, az Ur Jézus keresztjének darabjain és részecskéin kívül több más ereklye is maradt még az Ur Jézustól az általa megváltott emberiségre.

Ezek között kiválik az oszlop, amelyhez kötözve az Ur Jézus érettk megostoroztatott. Pilátus azt gondolta, hogy a farizeusok által félrevezeteti és feldühödött nép, mely Jézus halálát kívánta, ha látja őt megostoroztatni, szánakozik rajta s nem fogja tovább halálra kívánni. Pilátus csatlakozott e feltevésében, mert a feldühödött nép az első vért látva, vérszemet kapott s még jobban ordította: Feszítsd meg őt!

Az az oszlop, amelyhez kötözöttve és az Üdvözítőnk érettk megostoroztatott, az első századok óta kiváló tiszteletnek és kegyeletnek a tárgya. Szent Jeromos, ez a nagy tudomány szentatyja, aki Krisztus után háromszáz évről hosszú időt töltött elmélkedésbe és tanulmányozásba merülve a Szentföldön, írja, hogy ez az oszlop abban az időben a jeruzsálemi Sion hegyén épült templom előcsarnokának egyik oszlopát képezte s akkor még láthatók valának rajta az Üdvözítő szentséges véreinek folytjai. Később ez az ereklye az utolsó vacsora helyén épült Szent Ferencendű zárdába került. Mikor Szent Ferenc fiait küldötték onnat a törökök, a kegyelettel őrizett és tőlök féltett oszlop, melyről azt hitték, hogy abban sok kincs rejlik, darabokra törték. Legnagyobb darabja ma is Jeruzsálemben van a Szentír templomban; megaranyozott ezüst rácsokat veszi körül s övenként gyszer, a nagyhéten, közelébe eng-

pedig az öntöző rendszert tervezte és építette ki. A Pece szabályozása még könnyített a partibirtokok helyzetén, mert kevesebb vizet bocsát le a megosztott meder s így az áradás ki van zárva. Még hozzájárulást kellene nekik fizetni. A szennyvíz tisztítását az elnyelő rendszer veszélyes lenne, mert elposványosítaná a területet s ott csak nád nőne. Így a káptalan perrel támadná meg a várost. A csurdalék viz már annyira megtisztul, hogy nem fertőzi meg a Körözt. A telep kőbővítés helyett biztosítani kell a várost, hogy más egyszerűbb tisztítási módot vehessen esetleg majd igénybe. Ajánlja a felebbezés elfogadását.

Varró Domokos elősmeri, hogy a Pece szabályozás csak előnyös a parti birtokoknak. A gát alkalmasabb építését helyeselné. A csurdalékviz beengedése tekintetében neki is aggályai vannak, mert a folyó fertőzése, a tervezett bevezetés szerint, előállhat.

Ezután a közigazgatási bizottság helyt adott Nagyvárad város felebbezésének.

A madarak és láknapi az iskolákban május 2-án, kedvezőtlen idő esetén 3-ra tűztek ki.

Beszűntetett fegyelmi vizsgálat.

Szabó Sándor községi iskolai tanító ellen két szülő az elmúlt évben panaszt emelt, hogy gyermekeiket megverte. Ezért a fegyelmi vizsgálatot elrendelték. Mivel a szülők a panaszt visszavonták, a fegyelmi vizsgálatot a közigazgatási bizottság beszűntette.

Fegyelmi egy tanító ellen.

Balogh Károly községi elemi iskolai csoport igazgató bejelentette, hogy »Vihar« címen lapot indít, azonban a szerkesztés iránti engedélyt mielőtt megkapta volna a minisztertől, »Küzdelem« cím alatt megjelent szerkesztésében egy lap.

A kultuszminiszter rendeletet intézett a közigazgatási bizottsághoz, amely szerint Balogh Károly ellen elrendeli a fegyelmi vizsgálatot, mert a lapot engedély nélkül megindította s annak 1. számában is már felettes hatóságairól

tiszteletlenül ír. Egyben a szerkesztéstől is eltiltja.

A polgármestert megbízták a fegyelmi vizsgálat vezetésével.

Apróbb ügyek lebonyolítása után az ülés véget ért.

Nagyvárad vasutforgalmának reformja

Uj gyorsvonatpár Budapest—Nagyvárad közt.

Nagyvárad városa vasuti fővonal mentén fekszik, de vonatközlekedését még sem lehet ideálisnak mondani, sőt nem felel meg azoknak a követelményeknek sem, amelyeket egy ilyen jelentős kereskedelmi gócpont méltán megérdemelne.

A törvényhatóság és a közigazgatási bizottság többször felírt a kereskedelmi miniszterhez, hogy a vonatok közlekedése különösen Nagyvárad és Budapest között megfelelőbben osztassék be, de eredmény nélkül.

Ugyátszik azonban, hogy Rimler Károly polgármester közbenjárásának, a jelenlegi kereskedelmi miniszter: Beöthy László jóindulata és a város iránti rokonszenve folytán, meg lesz a várt eredménye.

A polgármester legutóbbi budapesti időzése alkalmával, hosszabb ideig tárgyalt Beöthy László miniszterrel s ezáltal is tapasztalta azt az eléggé nem méltányolható jóakaratot, amellyel a miniszter érdekődik és viseltetik Nagyvárad város ügyei iránt.

A tárgyalások során egyenkint megbeszélésre kerültek a városnak a miniszteriumban levő ügyei s ezáltal a miniszter olyan kijelentéseket tett, amelyeknek eredményéről már legközelebb örvenrelesen győződhetünk meg.

A városnak a vonatok célszerűbb beosztása és új vonatok beállítása iránti kérése májusi menetrendben már nem volt teljesíthető, de már elhatározott dolog, a Nagyvárad—Budapest közötti forgalomban két új gyorsvonat lép életbe, amely lehetővé teszi, miszerint egy nap alatt úgy megjárhatunk Budapestet, hogy a nap jórészt a fővárosban töltjük el.

Az új vonat Nagyváradról reggel 6 órakor indul s délelőtt 11 órakor érkezik Budapestre, ahonnan délután 5 órakor indul vissza s éjjel 11 órára Nagyváradra érkezik. Tehát a fővárosban való tartózkodás délelőtt 11 órától délutánig terjed, amely idő alatt bárki elvégezheti ügyes-bajos dolgát.

Tervebe van véve továbbá a Nagyváradot érintő budapesti éjjeli gyorsvoat célszerűbb beosztása is, de ez csak őszre várható, mert a szükséges nagyobb megrendelések ezt illetőleg most tétettek meg.

A közönség régi óhaja, hogy Nagyvárad—Fiume egyenes összeköttetést nyerjen, ez év őszén, vagy legkésőbb a jövő év május havában teljesedésbe megy. Ez irányban különös tevékenységet fejt ki Beöthy László miniszter, mert belátja és a legnagyobb mértékben méltányolja, hogy Nagyvárad és egész Kelet-magyarország egyenes összeköttetésbe jöjjön a magyar tengerrel. Mivel itt az alföldi vonal megerősítése szükséges, a pálya megerősítése iránt már rendelkezett s ezzel ezen vonalon a gyorsvonat közlekedés is be lesz hozva.

A közel jövőben intézkedés történik az iránt is, hogy a délutáni nagyvárad—budapesti gyorsvonat menetideje egy fél órával megrövidíthessék. Ez a reform is az ősi menetrendben lesz keresztülvéve.

Műndezek alaposan megjavítják Nagyvárad vonatközlekedését s jótékonyan hatnak a város forgalmára.

dik a híveket, akik csókjaikkal helmozzák el megváltásunk e szent ereklyéjét.

Ugyanezen oszlopnak egy másik nagy darabja pedig Rómába került s ott a Szent Praxedis templomban ma is látható. III. Honorius pápa ugyanis 1222-ben, néhány évvel II. Endre magyar király kereszties hadjárata után Colonna János bibornokot követségbe küldte a Szentföldre, hogy, ha már vissza nem foglalhatták a törököktől a Szentföldet, legalább némi kedvezményeket biztosítson az ott élő és oda zárandokoló keresztényeknek. A bibornok sikerrel járt küldetésében s a tárgyalások befejezése után a török fővezértől becses ajándékul kapta a megostoroztatás oszlopának jelentékeny részét, melyet ő Rómába visszatérve, bibornoki templomában a Szent Praxedis templomban állíttatott fel s annak illő elhelyezésére művészi kápolnát építtetett. Krisztus oszlopának e darabja félméter magasságu, 31 cm. átmérőjű szürke márványdarab, rajta egy vaskarika, melyhez az Isten szent Báránya kötözve volt. Bármily egyszerű is ez az oszlop, a buzgó hívek és a jámbor zárandokok méltán álnak megilletődve előtte, hisz Krisztus kinszenvedésének emlékjele és ereklyéje az.

A töviskorona.

Az Ur Jézus Krisztusnak legnagyobb ereklyéi között is kiváló hely illeti meg a töviskoronát. A kinszenvedés történetéből ismeretes, hogy a zsidók látva azt, hogy az Ur Jézus

minden legesekélyebb ellenállás nélkül adta át magát ellenségeinek kezébe, gunyolai kezdi őt. Jézus királynak mondogta magát, azért ők gunyból biborköpenyt vetettek rá, kezébe nádszálat adtak, szentséges fejébe pedig töviskoronát nyomtak, melyet az Istenember e percől kezdve egész haláláig hordott, kimondhatlan kínokat szenvedve miatta.

A világnak e legszentebb és — bár nem drágakövekből van, hanem bojtortyánból — mégis legbecesebb koronáját, a kinszenvedésnek e kiváló ereklyéjét is Szent Ilona császárné találta meg, ki azt Konstantinápolyba vitte magával, hol a császári palota gyönyörű kápolnájában a Bukoleonban őrizték. Itt maradt majdnem kilencszáz éven át egész addig, míg a Konstantinápolyt a török veszedelem nem tnyegette. Balduin császár a török elleni küzdelemben teljesen kimerülve, a töviskoronát 1204-ben a velenceieknek adta zálogba, honnét a kereszténység nagy leventéje, Szent Lajos francia király 1239-ben óriási pénzösszeget, kétszáz ezer fonton kiváltotta. Méltóbb kezekbe nem kerülhetett volna. Ez a szent király a Krisztus szent vérével áztatott föld iránt oly nagy kegyelettel viseltetett, hogy ismételtelen erős, nagy hadsereget vezetett oda, hogy azt visszafoglalja a mohamedánok hatalmából s e háboruban fogságot is szenvedett a Szentföldről. E szent király diadalmában — ő maga király léteire meztelán, őszinte könnyeket ontva — vitte Krisztus töviskoronáját haza országába

s annak méltó elhelyezésére Párisban a világ legszebb kápolnáját, a Sainte Chapelle-t (Szent Kápolna) építtette. A nagy francia forradalom (1789) rémes pusztítása ezt a legdrágább ereklyét sem kímélte meg a forradalmárok őrijöngeik közben szentségtörő kézzel tördelni kezdték. Utóbb mégis esükre térve, előbb a párisi nemzeti muzeumba szállították, ahonnét a zavarok multával a St. Denysi apátság templomába, 1805. aug. 11-én pedig a Notre Dame (Miaaszonyunk) székesegyházba került s ott van most is, de hiányoznak róla a tövisök, melyeknek egy része a forradalmi barbár pusztításnál töredezett le és veszett el, a másik részét pedig a századok folyamán becses ajándékul szétküldték a kiváló egyházaknak. Így a római S. Croce templomban két tövis látható, van továbbá Achenben, Münchenben, Bariban... s a legnevezetesebb pedig Andriában (Olaszország). Ez utóbbiak az a csodálatos tulajdonsága van, hogy míg rendszeren csak egy kis halvány vérfolt látható rajta, addig olyankor, mikor nagypéntek március 25-re esvén, Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepét kiszorítja a kalendáriumban a rendes helyéről, e tövisen látható vérfolt néhány milliméterrel nagyobbodik és élénkebb vörös színe lesz. A kalendáriumi összetalálkozás e ritkasága a mult évben fordult elő s ismétlődött most is e csoda, melynek megtörténtét egy erre rendelt — 4 közjegyzőből, 4 orvosból, 62 gyógyszerészből álló — bizottság eskü alatt tanúsította.

A legújabb

tavaszi czipő ujdonságok

MOSKOVITS Bémertéri fióküzletében.

Szabott gyári egységáruk.

Telefon 687

Telefon 687.

Szűnetel a távirda és a telefon forgalom.

Ma délre javítják ki a huzalokat.

A szerdai szokatlan vihartól legtöbbet szenved a táviró és telefon hálózat. Tegnap egész nap dolgoztak. Kivonultak a nagyváradai munkás csoport mellé a kolozsvári munkások is. A nagyváradai igazgatóság intézkedésére nem csak Nagyváradról, de az egész Bihar megyéből, a külső munkálatokat teljesítő műszaki személyzet is a helyszínre vonult. A budapesti igazgatóság szintén küldött segély csapatokat a vonalak kiigazítására.

A baj sokkal nagyobb, mint az első pillanatra látszott. Nagyon megnövekedett a munkálatok előhaladását a kettős oszlopsor. A kidőlt huzalok ugyanis nem egyes oszlopokon nyugodtak, hanem kettős, sőt támasztékos oszlopokon. Ez a kettős oszlop a vágány mindkét oldalán ki van dőlve. A föld is oly nagy helyen van feldurva, hogy új gödröket kell ásni. A drótok nagyon sok helyen el vannak szakítva és összebontva az oszlopok végén egycsomóba teljesen használhatatlanul vannak. Ezeket a drótokat ujjakkal kell kicserélni, ami igen nagy munkát okoz.

Tegnap délelőttre a budapesti vonalak közül budapest—miskolci vonalat helyrehozták. Ezen a vonalon megkísérelték a beszélgetések lebonyolítását, azonban csakis a dringend beszélgetéseket kísérelték meg ezen a vonalon lebonyolítani. Egy óráig tartott a kísérletezés és végre is minden eredmény nélkül be kellett itt is szüntetni, mert a beszélő felek nem értették meg egymást.

Délben ismét el volt zárva minden vonal és a beszélgetéseket egyáltalán nem lehetett lebonyolítani.

Tegnap délután érdeklődtünk a postán, hogy mikor lesz rendben a telefon? A válasz nem volt kedvező, a mennyiben a munkálatok a legserényebb igyekezet mellett sem képesek annyira haladni, hogy tegnap befejezzék a javítási munkálatokat. Legjobb esetben is csak péntek reggelre hozhatják üzembe a megromlott vonalakat.

Nagyváradról most Budapest felé csak Püspökladányig lehet kapcsolatot kapni. Püspökladányon azonban megakad minden összeköttetés.

Az igazgatóságok vállvetve igyekeznek minél előbb elhárítani a bajt, azonban egyáltalán nem tehetnek ígéretet a vonalaknak péntek délnél hamarabb való üzembe hozatalára.

Vitriol dráma a Fő-utcán.

Tegnap este 7 órakor nagy riadalmat idézett elő Nagyváradon a függetlenségi kör szolgájának Kulcsár Józsefnek a felesége. A Kulcsár-pár régóta hadilábon áll egymással. Alig volt nap, hogy a házastárak lármája fel ne verte volna a Bazár épület csendjét.

A veszekedések már annyira megszokottá váltak, hogy az udvar lakói fel se vették. Tegnap délután Kulcsárné nagy takarítást rendezett, s ezalatt összevett az urával. Kulcsár igen csendes természetű volt, nem akarta a veszekedést elmérgesíteni, feleségét a faképnél hagyta. Az asszony erre a nála lévő sósavval térdjére támadt s a maró folyadékkal térdjé arcát végig öntötte. A szerencsétlen ember

segélykiáltására előfutottak a házbeliék, ki rohantak a kör vendégei is és rendőrökért küldtek.

A Bémer-téren posztoló Oláh József rendőr érkezett fel elsőnek az emeletre, ahol a szerencsétlen ember eszméletlenül, súlyosan sebesülve feküdt. Csakhamar a helyszínre jött Schlögl Adolf rendőrnisz, aki a sebesült szolgát a mentőkkel kórházba vitette. A veszedelmes asszony elmenekült az épület egy félreeső helyére, ahol azonban rátaláltak a rendőrök, kik Kulcsárnét megkötözték.

A dühös asszony a markos rendőrök kezei között folyton azt hajtotta:

— Ugy csak kötözzenek. Tegyenek egy kötelet a nyakamba is.

Majd mikor vinni akarták a rendőrökre támadt s valósággal ordította.

— Mit avatkoznak bele az én családi ügyeimbe. Ha megölnöm is az uramat, mit törődnek maguk azzal.

Kulcsárné kijelentette, hogy férjét meg fogja öni, amiért megengedte, hogy a rendőrök elcipeljék. A merénylő asszonyt a rendőrségre vitték. Az asszony nem volt ittas s azt a benyomást tette az összecődült emberekre, hogy elmebajos. Kulcsárné különben azt mondják, hogy férjét azért öntötte le sósavval, mert beakarta vitézni az elmekórházba.

Kulcsárt a kórházban még tegnap este kihallgatta Schlögl Adolf rendőrfogalmazó. Kulcsár az esetről a következőket adta elő a rendőrfogalmazónak:

— Ma este 7 óráig inkaszáltam, azután haza mentem. Amint a lakásba léptem, a feleségem az ágyat vetette. Mikor a feleségem észrevett, megfordult, felkapta az asztalon levő poloska írtásra szávt, félliteres sósavval telt üveget és szó nélkül a fejemhez vágta. — Előadta továbbá, hogy a felesége egy idő óta alkoholist, egész nap részeg és a szeszől felhevülve már kétszer támadt neki balával.

Kulcsárnét, szül. Barna Esztert tegnap este kihallgatni nem lehetett, mert a fogdában dühöngeni kezdett, úgy, hogy kényszerzubbonyt kellett rá adni. A merénylő nőt valószínűleg beszállítják az elmekórházba.

UJDONSÁGOK.

Nagypéntek.

A Megváltó keresztthalálának emlékezetét ünnepli ma a kereszténység. A hívők lelke ott csügg a Golgotán, hol az Istenember mérhetetlen kínok után lehajtá fejét és kiadá lelkét. A keresztény hívők ezrei magukba szálló imádságos lélekkel vesznek részt a megható szertartásokon és zárandokolnak a szentsírhoz.

A székesegyházban délelőtt 9 órakor az u. n. csonka misét gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t. megyés püspök végzi s dr. Mazurek Gyula egyházmegyei cerimonárius prédikál.

Az olaszii plébánia templomban délelőtt, úgy a csonka misét, mint a szent beszédet Imrik S. Zoltán plébános végzi. Délután a mentáció és Bakator József káplán prédikál. Az időjárás miatt a körmenet nem megy fel a Kálváriára.

A Szent László templomban délelőtt dr. Pincskics Gyula c. kanonok tartja a csonka misét s Dominyák István karkáplán prédikál.

Váradvelencén úgy a csonkamisét, mint a szent beszédet Beros Bertalan katonai kurátus tartja.

Délután az összes templomokban lantációk.

A gör. kath. székesegyházban délelőtt Horák lesznek. Délután pedig az Üdvözítő temetése, melyet dr. Radu Demeter püspök, akadályoztatása esetén pedig a káptalan tagjai végeznek.

Olaj- és kryzma-szentelés.

Tegnap nagy közönség részvétele mellett mentek végbe a l. sz. székesegyházban a nagycsütörtöki szent szertartások.

Az ünnepélyes szertartást gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t. megyéspüspök végezte. A mise alatt olajat- és kryzmát szentelt, a szent mise után pedig 12 aggastyánnak, u. n. apostolnak megmosta a lábát.

Délben a püspök megvendégelte a 12 aggastyánt.

Az utolsó vacsora emlékünnepe alkalmából Széchenyi Miklós gróf megyés püspök a központi világi és szerzetes papságot vendégei gyanánt látta asztalánál. Hatvanan vettek részt a szeretet-lakomán s a püspöknek mindegyikhez volt egy-egy szeretetteljes szava. Fél háromkor asztalbontás s mentek nagyrészt a nagytemplomba, hol Fetser püspök énekelt Jeremiás próféta siralmait.

A gör. kath. székesegyházban a szent misét, valamint az olajszentelést dr. Radu Demeter püspök végezte s áldozárokká szentelte fel az ungvári egyházmegye 16 végzett gör. kath. teológusát.

Délben úgy az új felszenteltek, valamint a kebelbeli papság a püspök vendégei voltak.

* **Pénzügyi tisztviselők a városi számvevőségénél.** Nagyvárad város számvevőségében ez időszerűt alig egy néhány tisztviselő dolgozik, mivel a panamából kifolyólag két tisztviselő le van tartóztatva, egy fel van függesztve, egy pedig meghalt. A polgárnester akként akar ezen a bajon segíteni, hogy a kir. pénzügyigazgatóság több tisztviselőjét alkalmazta a rendes hivatalos időn kívül, azonban a kir. pénzügyigazgató ezt eltiltotta azon indokból, hogy az illető tisztviselőket kimeríti a napi 10 órai munka s a hivatalban nem képesek teendőiket megfelelő pontossággal végezni. Mivel Nagyvárad város számvevőségénél ilyen körülmények között tarthatatlan állapotok vannak s a restancia halomra gyűl és a város pénztári kezelése is fennakadást szenved, Rimler Károly polgármester, dr. Hoványi Géza orsz. képviselővel egyetemben felkeresték a pénzügyminisztert s kérték, hogy a pénzügyigazgató tiltó rendeletével szemben engedje meg, hogy a pénzügyigazgatóság tisztviselői a hivatalos órákon kívül a városi számvevőségénél dolgozzanak. A pénzügyminiszter méltányolva a kényszerhelyzetből folyó kérést, a tisztviselőket külön foglalkoztatását megengedte.

* **A város kölcsöne.** Emittettük, hogy Rimler Károly polgármester budapesti utjának egyik fontos célja volt, hogy a nyáron létesítendő közintézmények fedezésére a fővárosi pénzügyintézetektől rövid lejáratú 1—1 fél millió kölcsönt szerezzen, mivel ez időszerűt a pénzpiac nem alkalmas amortizációs kölcsön felvételére. Mint értesültünk, a polgármester tárgyalta tekintetben több budapesti nagy pénzügyintézetet, de kelletlen eredmény nélkül. Tettek egyes pénzügyintézetek ajánlatot a polgármesternek a kölcsön megadására, de oly súlyos feltételek mellett, hogy azok elfogadásáról szó

sem lehet. Így a polgármester újabb tárgyalásokba kezd, hogy esetleg a helybeli pénzpiacra szerezzék be a város a szükséges rövidebb kölcsönt, amelyet a pénzpiac viszonyainak kedvezőbbé válása esetén felveendő nagyobb amortizációs kölcsönből visszatízná.

* **Államsegély a munkáslakások építéséhez.** A munkáslakások kérdésében Nagyváradi városa akként határozott, hogy száznál több lakást épít, ha az állam 200,000 koronával járul az építési költségekhez. Az ez irányban intézett felterjesztés már egy év óta a pénzügyminiszteriumban hever. Rimler Károly polgármester a hét elején, mikor Budapesten járt, érdeklődött ezen ügy miben állása felől is a miniszteriumban s ott azt a meglepő felvilágosítást kapta, hogy az ügyet már elintézték, még pedig a városra nézve kedvezőtlenül. A polgármester és dr. Hoványi Géza orsz. képviselő közbenjárásának azonban, úgy látszik, meg lesz az eredménye, mert a miniszter a kellő felvilágosítások után az ügyet újra tárgyalás alá veteti. Igéretet tett, hogy a kérdést a legjobb indulttal fogja kezelni. Így kiállítás van rá, hogy Nagyváradi mégis megkapja az államsegélyt a munkáslakások építéséhez.

* **Halálozás.** Bazala Anna m. kir. postamesternő, dr. Bazala Béla törvényszéki bíró testvére, 51 éves korában elhunyt. A temetés ma, április 5-én délelőtt 11 órakor lesz Füzest-utca 5. sz. háztól, amely után a holttestet Szilágy Görcsönbe szállítják.

* **Szabolcska Mihály mezőturi lelkészjelölt.** Szabolcskát a jeles költő, mint értesülők Mezőtúron az ottani ref. lelkész elhunytával megüressedett lelkészi állásra az egyháztanács meghívta. Szabolcska Mihály még nem nyilatkozott, hogy elfogadja-e a meghívást.

* **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter a nagyvárad kir. pénzügyigazgatóság egyik derék szolgáját Némethy Gyulát, pénzügyminiszteriumi szolgáivá nevezte ki.

* **Hirtelen halt.** Id. Jakab Lajos Osváth Lajos vármegyei főlevéltárnoknak kocsisa tegnap délután 1 óra tájban Szaniszló-utca 45. sz. alatti lakásuknak fűskamrájában hirtelen rosszul lett, összeesett s meghalt. A rendőrség részéről Schögl Adolf rendőrtisztviselő, dr. Nemes Aron t. orvos kíséretében nyomban megjelent a helyszínen, de már csak a beállott halált konstatálhatták. Az orvosrendőri hullaszemle megállapította, hogy id. Jakab Lajos halálát agyszélbűdés okozta.

* **Ellopott bunda.** Sternberg Lázár fogyvásárhelyi birtokos kocsisa Bonta Flóra feljelentést tett a rendőrségen, hogy a gazdájának 300 koronát érő prêmes bundáját ismeretlen tettes a Nagypiac téren lelopta kocsijáról. A rendőrség a nyomozást megindította.

* **Sikkasztó kereskedelmi pénztáros.** Nagyszalonán a Wessely és Biró cégnél az utóbbi időben azt tapasztalták a főnökök, hogy a pénztárból rendszeresen lopja valaki a pénzt. A kereskedők első sorban a pénztárosra gyanakodtak. A gyanu nem is volt alaptalan. A főnökök megállapították, hogy a lopást a déli órákban követik el. A károsult kereskedők, hogy bizonyosságot szerezzenek egy nagyszalontai ügyvédet kértek fel, hogy délután 1 órakor kilőjön el az üzletbe egy üveg konyakért. A konyak árát pedig az általuk megjelölt pénzzel fizessék. A terv bevált. Este a kasszából hiányzott a jelzett pénzdarab, de hiányzott a konyak áráról szóló blokk is. A fiatal-

ember ezek után bevallotta cselekedetét. A csendőrség tovább folytatja a vizsgálatot annak megállapítása végett, hogy mennyit sikasztott a fiatal pénztáros.

* **Garázda napszamos.** Nagy József biharpüspöki lakos napszamos tegnap délután részegállapotban garázdálkodott a Nagypiac téren. Az ott posztoló rendőr, Puskás József előállította a garázda napszamosat a rendőrség kihágási osztályán. Rácz Eodre kihágási kapitány lezáratta és az eljárást ellene folyamatba tette.

* **Szűzdohány a kémény mellett.** Nagy Péter kötegyáni gazda beállított a csendőrségre, ahol elpanaszolta, hogy az elmúlt éjjel több tyukot loptak el tőle. A csendőrök megindították a nyomozást s első sorban is Nagynál keresték a tyukokat.

— Énnaam csak nincs a tyuk. Hiszen akkor nem mentem volna panaszra.

— De csak nézzük meg a padláson, mert a tyukok repülni is tudnak.

— Már oda nem mennek fel, mert mit keresnének a padláson a tyukok?!

És a gazda kézzel lábbal tiltakozott a padlásra való felmenetel ellen. Gyanusnak tűnt fel a dolog a csendőrök előtt és csak azért is felmentek a padlásra.

Itt aztán kiderült a Nagy gazduram tiltakozásának oka. A kémény mellett ugyanis egy nagy zsákban finom szűz dohány huzta meg magát a finác szemek elől. A csendőrök természetesen elkobozták a dohányt, Nagy ellen pedig megtették a feljelentést.

Ha tudta volna Nagy, hogy a kémény mellé vezetnek az ellopott tyukok, valószínűleg nem jelentette volna fel a tyuklopást.

* **Modern uri fodrászat, manicűr, pedicűr, villanyos arcsmasszáz és olvasóterem.** Nagy Sándor-u. 4. MARTON JOZSEF. Telefon sz. 775.

SELYEM TRIKÓ, GUMI TRIKÓ ÉS HALCSONTNÉLKÜLI FÜZŐ eredeti párisi szabadalmazott gyártmány, csak

Rosenzweig Rózánál

kapható. Szalárdi-utca 9.

x **Nincs itt a vadászat!!** Megkezdődött a tilalmi időszak, de az igazi vadász most már fokozott buzgalommal irtja a ragadozó vadakat s ha kellő sikert akar elérni, úgy fegyverét és patron szükségletét szerezze be szakembertől. Továbbá a legalkalmasabb idő a fegyverek teljes rendbehozására most van, míg a szalonkázás meg nem jön, tehát mindenkinek saját érdeke, hogy fegyvere rendben legyen mire újból szüksége lesz rá. A legelőkelőbb fegyvergyárosok fegyverei állandóan nagy választékban készség mellett található LADÁNYI JÓZSEF puskaművesnél, Nagyváradi, Rákóczi-ut, Moskovics palota. M. kir. lőporáruda. Telefon 269. — Tanoncz felvétetik.

x **Árajánlat!** Biharmegye egyik legnagyobb csemege áruházából. Így tehát főlegesen ma már Triest, Fiume vagy Budapestről hozatni árukat, mert városunkban az ismert **Aszódi**-cégnél a következő cikkek állnak a nagyközönség rendelkezésére: Kávék csakis nemes fajokból egynegyed kiló 1 kor., Szardínia uzsonára 1 doboz 28 fill., Bihari pont 1 doboz 48 fill., Pisztráng eredeti 80 fill., Francia szardíniák, Ossee file göngyhering, mindenféle halconservék. **Aszódi** cég elég garancia arra hogy mindent jót és olcsót ad. Főüzlet: **Kossuth-utca.** Fióközllet: **Kert-utca.** Húsvéti tojás cukorkák a legolcsóbban.

x **CSODASZÉP, friss csemegeszőlő!** Legnemesebb borkormos és tiroli fajalmák! Kitűnő fehér és piros hegyi borok MERTZ NÁNDOR csemegeüzletében, Körös-utca. Telefon 448 sz.

ÓVÁS.

Óvakodjunk a selejtes kézi munkáktól, Bévül árut ne vegyen, mikor

ujat és szépet

nálam az ellsmert olcsó áron szerezhethet be.

TATRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783. Figyeljünk a czégre.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Pénteken és szombaton szünet.

Ünnepi előadások. Ma és holnap nem tartanak előadást a színházban. Húsvét két ünnepnapján a négy legdivatosabb, legfrappánsabb operettet adják elő. Vasárnap délután a Cigányszerelmet játsszák először féihelyárakkal, este a szezon legzajosabb sikerű sláger darabját, a Leányvásárt. Hétfőn délután az Artatlan Zsuzsit, este pedig a Kis grótot játsszák.

Eva boszorkány. Az ünnepek után kedden este a szezon egyik legérdekesebb irodalmi premierje fog lezajlani a Szigligeti-színházban. Herceg Ferenc nagyszerű új darabját az Eva boszorkányt mutatják be a nagyvárad közönségnek. Herceg Ferenc ma ünnepelt tekintélye a magyar irodalomnak. Ő a romantikus hagyományok nagyszerű művésze, akinek minden alkotása nevezetes eseménye a magyar irodalomnak. Különösen az, ez az új romantikus drámája, az Eva boszorkány, amely páratlanul nagy sikert aratott a Nemzet-színházban. A Szigligeti-színházban pompás kiállításban kerül színre a darab. A társulat legjobb erői nagy ambícióval készülnek a szenzációs premierre.

S P O R T.

Angol footballjátssók Nagyváraden. Még csak most adtuk hírt a sport húsvéti szenzációjáról, mely szerint a budapesti egyetem ifjai mutatják be művészies fejlettségű labda játékkukat két napon a nagyvárad közönségnek, s most még nagyobb meglepetés híre hozza izgalomba nálunk a sportbarátokat. E szerint hétfővasárnap a **Bishop Auckland** egy jőhírű skót amatőrökből álló csapat is ellátogat hozzánk és a NAC. első csapatával fog mérkőzni. Városunknak ekkor lesz először szerencséje angol labdarúgókat, kik ezen világszerte elterjedt sport legelső mesterei és tanítói, a sportpályán látni és játékkukban gyönyörködni. Az angolok a húsvéti ünnepeket Budapestben töltik s mindkét nap a legelső magyar labdarúgókkal mérkőz össze erejükét.

REGÉNYCSARNOK.

HELÉN.Írta: **Schmidt Amália.** — Fordította: **N. M.**
(Folytatás) 86— Kedves Louise! bár előbb beszéltem volna veled! — és melegen szoritá meg barát-
nője kezét.— Hiszem tudtam, hogy te nyugodt, jó-
zan modoroddal azonnal észre fogsz téríteni.
És most ki fogom írni férjed számára a fize-
tetlen számlákat s a legcsinosabb és udvariasabb
intő-levélkéket mellé.Az orvos soha sem teszi ezt, részint mivel
sok a dolga, részint mivel tulságosan lágy szívű,
én jobban értek hozzá.— El kell ismernem, hogy ez igaz —
mondá Louise nevetve — b r nem tudom ér-
t ni, hol szerezte magának Halden kisasszony
e ritka üzleti ismereteket.— Oh ezt én Rechteren grófnénál sze-
reztem.Neki volt néhány késedelmeskedő bérlője
s mielőtt bepanaszoltattak, nekem kellett őket
kötelességükre emlékeztetnem. De a grófnénak
mindig nagyon udvariasak voltak intő-cédu-
láim, térjednek pedig soha sem elég kimélete-
sek azok.K vészel ebéd előtt Louise Helén szobá-
jába lépett, hol ez asztala mellett ült és a nagy
számlakönyvvvel és egy csomó papírral foglal-
kozott,— Ah mennyi sokat írtál már — mondá
Louise.Ha ezen embereknek csak a fele akarna
is fizetni, néhány hónapra biztosítva lennénk.
De most hagyj abba e dolgot. Anna majd
csak elkészíti ma egyszerű ebédünket és Ká-
rolyka egész örömmel játszik a kertben. Arra,
hogy egy darabon térjem elé menjünk, alig
találhatnánk jobb alkalmat és tudod mily öröme
van benne, valahányszor ezt tesszük.— Ismered azt az utat, melyen az orvos
jönni fog?— Oh igen; a beteg, kit most látogatni
ment, Brauhof környékén lakik és arra ugy
tudom az utat, mint saját kertünkben.Helén eltalálta Louise jóindulatu szándé-
kát, mellyel őt szórakoztatni akarja és szívesen
beleegyezett.Néhány perc tru'va elhagyta a két hölgy
a város kapuját s a kertek között e szabadba
lépdeltek.A várostól egy negyedóránnyira találkoztak
Crand orvossal, ki igen örült, hogy a hölgyek
(Folyt. köv.)**KÖZGAZDASÁG.**

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése

Budapest

Határidők sárlata:

Áprilisi buza	— — — —	11-35
Októberi buza	— — — —	10-81
Áprilisi rozs	— — — —	10.—
Októberi rozs	— — — —	8-82
Áprilisi zab	— — — —	9-77
Októberi zab	— — — —	8-42
Májusi tengeri	— — — —	8-80

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.**Legelő bérlet.**Dusafalva község határában **300 kat.**
hold legelő bérbeadó. Értekezhetni a
Polgári Takarékpénztárnál, Nagyváradon.**Sarkady és Szánthó****TORONYÓRA GYÁRA**

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hétben egyszer felhu-
zandó és 1 napban egyszer fel-
huzandó toronyóráit „szegecs“
és „szabadlengésű“ járattal, réz
kerekekkel. — Olcsó árak.**TÖBB ÉVI JÓTÁLLÁS.****VILLANYERŐ BERENDEZÉS.****SAJÁT HÁZ. ÁRJEGYZÉK KIVÁNATRA.****Ungváry és Tokai**Bankbizományi birtok-
vásárlási, eladási és
erdő becslési irodája**RÁKÓCZI-UT 10. SZAM.**

Helybeli és vidéki telefonszám 725.

**Szalonna, plombozott
lóhere, luczerna, bük-
köny, len és kendermag,
árpa, zab kitűnő minő-
ségben kapható. Gabona
és termények vásárlása.**
Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank
és Központi Takarékpénztár Részv.-társ.
árusztaly.

Teleky-utca 3-ik szám, banképület.

FŐ A SZORGALOM ÉS A PONTOSÁG!

Puskás Károly

uri divat férfi szabó, Szent János-utca 45. sz.

Elvállalok mindennemű férfi ruhák készíté-
sét a legújabb divat szerint izléses kivitel-
ben, valamint elvállalok átalakítást, javítást,
tisztítást. Hitelképes egyéneknek kedvezmé-
nyes részletfizetésre is készítek a legszolidabb
árban.Mintám vannak dús választékban elsőrendű
gyárakból.**Bükkfa parkett**fedélcserép, mész, cement, gipsz, fedéllemez,
elszigetelőlemez, nád,**Budweissi kályhák****Kondor Dezső**

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság.

Hirdetmény.A Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság
1912 január 24-én tartott közgyűlése elhatá-
rozta, hogy a társaság részvénytőkéjét 7500 drb
új 200 koronás n. é. részvényt kibocsájtása által
két millió ötszáz ezer koronáról**négy millió koronára**

emeli fel.

Ezen új 7500 drb részvény átvételére a
régi részvényesek elővételi joggal bírnak a kö-
vetkező feltételek mellett:1. Az új kibocsájtású részvények 250 kor-
vételében kibocsájtandó ki, melyből 200 korona
az alaptőkéhez, 50 korona a rendes tartalék
alaphoz csatoltatik.2. Minden 5 régi részvény birtokosának 3
új részvény átvételére van joga. Tartozik azon-
ban a 250 korona vételáron felül darabonként
3 koronát bélyeg- és kiállítás-díj címén megfizetni.3. Az elővételi jog gyakorlásának záró ha-
tárideje 1912. február 20. Az ezen határidőben
elővételi jogot gyakorolt régi részvénybirtokosok
tartoznak:1912 február 20 ig darabonként 53 koronát
1912 március 15-ig > 100 >
1912 április 10 ig > 100 >valamint 1912. január 1-től a fizetés napjáig
járó 6 százalékos kamatot az intézet pénztáránál
készpénzben befizetni.Az új részvények 1912 január 1-től kezdve
az üzlet haszonban részesülnek.Felkérjük ennél fogva mindazon t. részvé-
nyeseket, kik a kibocsájtandó új részvényekre
az elővételi jogot gyakorolni óhajtják, hogy
részvényeiket a fent kitézett záró határidőig,
vagyis 1912 február 20 ig az intézet pénztáránál
lebélyegzés végett bemutassák és a fize-
tendő összeg első részletét teljesítsék, mivel
ezen határidő letelte után az elővételi jog nem
gyakorolható.

Nagyvárad, 1912. január 24.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság
Igazgatósa.**Gyermek-kocsik, kerti
butorok, utazó kosa-
rak, bőrárak, női ri-
dikülök, sétabotok és
játékárak, ugyszinte
mindennemű bazar-
cikkek legolcsóbban
beszerezhetők:****Kolin Náthán-nál****Rákóczi-ut 10. szám.**

Műjég!**NAGYVÁRAD VÁROS JÉGGYÁRA, ÓSSI-TÉREN.****Műjég!**

Gyári telefonszám 651.

Üzletvezető telefonszám 1046.

A műjég megóvja az élelmi cik-
keinket a megromlástól és így
közegészségügyi szempontból is
minden háznál nélkülözhetetlen!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy április hó 1-én teljes üzemünket megkezdtük és házhoz szállítunk vízvezeteki vízből elő-állított kristálytisza **műjeget**, egész vagy fél táblás tömbökben. A szállítás hygienikus kocsikon történik.

Havi előfizetések napi egész táblára 9 korona, napi fél táblára 5 korona. Nagybani fogyasztóknak 2 táblától felfelé árkedvezményt nyújtunk.

A t. fogyasztókat gyors és pontos kiszolgálásról biztosítva, tömeges megrendelést kér kitűnő tisztelettel

Székely Ferencz,
a városi jéggyár üzletvezetője.

Megrendelések eszközölhetők a gyártelep 651
és üzletvezető 1046. számú telefonján is!

A műjég megóvja az élelmi cik-
keinket a megromlástól és így
közegészségügyi szempontból is
minden háznál nélkülözhetetlen!

Betegeknek soronküüli szállítás a nap bármely szakában!!!

A Bihar megyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetétet, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenemű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyó-
sit hazakra és földbirtokokra

Meghívó.

A „Nagyváradai templomüveg-
festészeti, üvegsziszoló és tükör-
áruháza r.-t.” részvényaláírót az 1912.
április hó 11-én d. u. 5 órakor a
Nagyváradai építőiparosok szövetsége hiva-
tatos helyiségében (Teleki-u. 13.) tartandó

ALAKULÓ KÖZGYŰLÉSRE

tisztelettel meghívom.

Az alapítók nevében:
Sztarill Ferencz.

Tárgysorozat:

1. A határozatképesség, az alaptőkének kellő alá-
írás és befizetés által történt biztosításának megállapítása.
2. Az alapszabályok megállapítása.
3. A Neumann Testvérek cég átvétele módozatainak és értékének a tervezet és részvényaláírási iv feltételei értelmében való megállapítása.
4. A megalakulás feletti határozat hozatala.
5. Az igazgatóság kinevezése.
6. A felügyelő bizottság megválasztása.
7. Az alapítóknek a kereskedelmi törvény 152.
§-ában meghatározott felelősség alóli felmentvény meg-
adása.

Értesítés.

Van szerencsém az igen tisztelt megrende-
lőim és a nagybecsű közönség szives tudom-
ásására hozni, hogy a KOVÁCS és LUX
cégből kiléptem s üzletemet ideiglenesen

Füzes-utca 14 szám

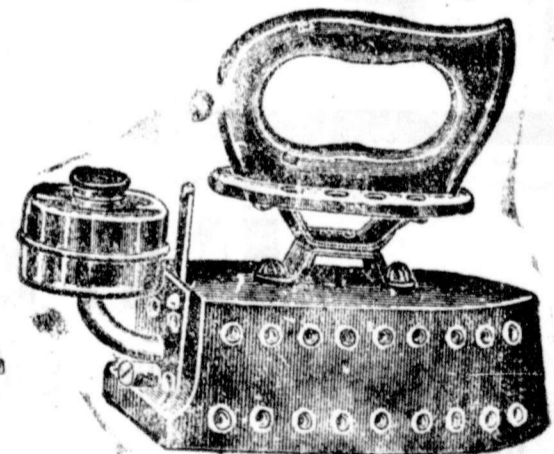
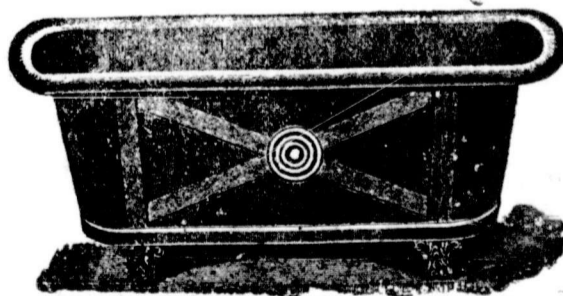
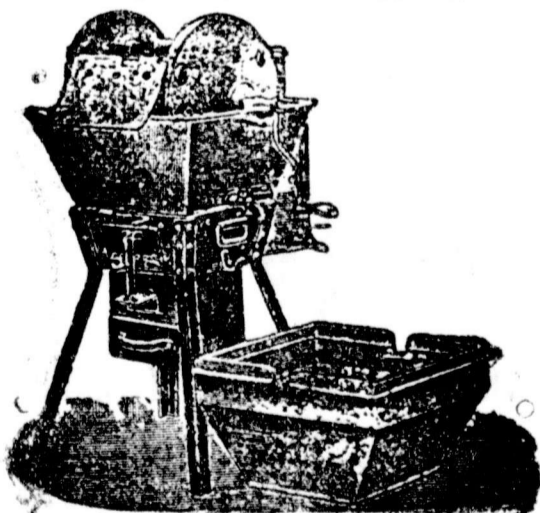
alá helyeztem át. Készítek modern butor-
kat, portálékat, kávéház és üzletberen-
dezéseket, épület-munkákat. Május 1-től
villanyerőre berendezve, külön butor
osztály. A n. é. közönség szives pártfogását
továbbra is kérve, vagyok teljes tisztelettel

Kovács Zsigmond, műasztalos.

Lakás: Körös-utca 9.

Telefon szám 10 87.

Műhely: Füzes-u. 14.

Fürdőkádakból

legnagyobb választék minden nagyságban.

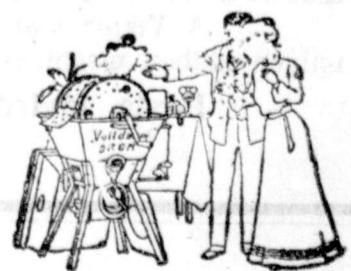
Ruha mosó és mangorló gépek,
modern konyha berendezések kizárólag

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Telefon 390.

Belépési felhívás.

A POLGÁRI TAKARÉK és SEGÉLY-SZÖVETKEZET
Kossuth Lajos-utca 4. szám
1912 január 1-én megnyitotta
17-ik évtársulatát.

Az igazgatóság ez uton felhívja Nagyváradi város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszésszerű száma törzsbetét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetenkint 1 korona fizetendő a szövetkezet pénztárába. Vidéki tagok a befizetéseket postai csekk útján is eszközölhetik. Az új évtársulat 3 évig tart, melynek eltelté után a tagok az általuk ekként megtakarított tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyűjtsön és hogy tagjai hitelének, keresetének és gazdálkodásának előmozdítása céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyújtson.

Kölcsönök adatainak:

- a) a heti befizetések kilenczede része erejéig minden további biztosíték nélkül;
- b) ingatlanokra;
- c) elegendő biztosítékot nyújtó kézi zálogra;
- d) megfelelő kezesség mellett vá tóra, kötelezvényre. A szövetkezetbe való belépés alkalmával törzsbetétként 50 fillér beiratási díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbetét könyvecskéjét.

Az új évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósíthatnak. A kölcsönökről kiállított kötelezvények bélyeg- és illetékmentesek.

A belépni szándékozók felkéretnek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1911. december hó.

A Polgári takarékszövetkezet igazgatósága.

Nem mesés, de jó árukat ajánlja

MEZEY JÁNOS és Társasága

NAGYVÁRAD, SZT. LÁSZLÓ-TÉR
ÉS TELEKI-UTCA SAROK.

Bőjti cikkei:

Ét-olaj, mindennemű pácolt halak, csemege-sajtok, székely tömlőtúró, tea-vaj, friss és aszalt gyümölcs, déli gyümölcsök, száraz és sósvízben conservált főzelékek.

Asztali és csemege borok. Pezsgők, francia likörök. Cognac.

Husvétra: prágai és kassai sódar.

Nagy raktár: gazdasági, konyhakerti és virágmagvakból, ölmazárolt zsákokban.

Friss töltésű bel- és külföldi ásványgyógyvizek, forrás termékek. Kávék a legzamatosabb fajok, gyors pörkölőn

azonnal megpörköelve a legkisebb mennyiség is. A nagyérdemű közönség szives támogatását kérjük tisztelettel!

Mezey János és Társasága

TELEFON 249.

TELEFON 249.

Biharmegyei Takarékpénztár

Hirdetmény.

A BIHARMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR-nak 1912. évi január hó 28-án tartott rendes közgyűlése elhatározta, hogy az intézet részvénytőkéjét 3.600.000 koronáról 2000 drb 600 korona névértékű új részvény kibocsátása által

4.800.000 kora

felemeli, mely új kibocsátású részvények az 1912. évi osztalékban már szintén részesednek. Ezen újonnan kibocsátandó részvényeket ezennel felajánljuk régi részvénybirtokosainknak és pedig a következő feltételek mellett:

I. Három régi részvényre egy új részvény vehető át.
II. A kibocsátási árfolyam 800 koronában állapítottatik meg, amelyből 600 korona a részvénytőkére, 200 korona felpénzből a kibocsátási költségek levonása után fennmaradó összeg a tartalékalapok javára fog iratni.

III. Az új kibocsátású részvények a közgyűlés határozata szerint az 1912. évi osztalékban részesednek a megállapított kibocsátási ár után 1912. évi január hó 1-től 6% kamat a befizetés napjáig szintén megtérítendő az új részvények után.

IV. Az elővételi jog 1912 január 29-től február hó 29-ig bezárólag gyakorolható és pedig Nagyváradon az intézet pénztáránál, 1912 február 29-én tul az átvételi jog megszűnik.

Aki átvételi jogával élni kíván, tartozik a régi részvényeket, szelvényeiket nélkül az intézet pénztáránál lebélyegzés végett bemutatni és egyidejűleg az első részletfizetést készpénzben teljesíteni, ami, valamint a későbbi befizetések ideiglenesen nyugtáztatnak. A régi részvények lebélyegzése után azonnal visszaadhatók.

V. A befizetések következőképen teljesítendőek:
300 korona fizetendő a részvény lebélyegzése alkalmával.
250 » » 1912 március 31-ig
250 » » 1912 április 30-ig
és minden részletfizetésnél az 1912 január 1-től esedékes 6% kamat.

Szabadságában áll azonban a részvényeseknek több részletet, vagy valamennyit egyszerre a kitűzött határidő előtt is befizetni.

Részletfizetések késedelmessége, vagy elmulasztása az alapszabályok 3. §-ának alkalmazását vonja maga után.

A Biharmegyei Takarékpénztár igazgatósága.

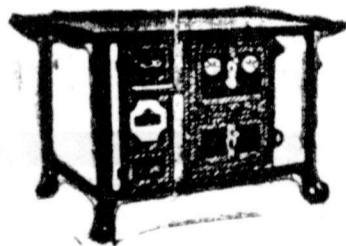
3. §. Azon részvényes, aki valamely befizetést a kitűzött határidőn tul teljesíté, a késedelem idejére 6 százalékos késedelmi kamatot köteles fizetni. Ha azonban a befizetések a kitűzött határidő lejártá után 60 nap alatt sem történnének meg, az igazgatóság a kiadott elismervényeket semmivé nyilvánítja, a késedelmes részvényesek pedig az eddig teljesített befizetéseiket elvesztik. Az ekként megsemmisített ideiglenes elismervények helyett az igazgatóság új részvények kibocsátását rendelheti el és ez esetben az ezzel érvénytelenített befizetések — hozzászámítva a névértéken felül elért többletet — a társaság tartalékalapját illetik.

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszmulakatos ipartelepéhez
NAGYVÁRAD, Pereces-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegáruk állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

FÉLIX-FÜRDŐ

téli és nyári gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hévíz forrása. Víz hőfoka 49° C. 17 millió liter víz mennyiség. Csusz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben 9200 beteg hagyta el gyógyultan, javultan a páratlanul hatásos tüdőgyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pörközőzással hetenként 56 koronába kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdővel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirda, interurbán telefon, állandó gyógyszerár a fürdő telepen. Prospektust küld az **igazgatóság.**